

M

Köyliön Pajulan pronssiharkkolöydös.

Esineet N:o 13018

filmit N:o 17366-9.

Syksyllä 1950 oli siirtolaismaanviljelijä Kaarlo Jortikka löytänyt Jortikan perikunnan omistamalta Pajulan kartanon maalta, joka v:n 1944 jälkeisessä maanjaossa on erotettu Köyliön Vanhastakartanosta, ^{jouton pronssiharkkoja.} Löytökohta, nykyään viljelyspelttoa, on n. 80 m Pajulan päärakennuksen pohjoispuolella, aivan järven rannalla. Paikka on siksi matalalla, että se vielä ^{Kuh} kevättulvien aikana on veden peitossa ja ennen Köyliönjärven viimeistä lasku löytökohta oli vielä järvenpohjaa. Siitä päätäten harkot on joko viskattu tai ovat ne muuten joutuneet järven pohjaan. Löytäjän arvelun mukaan harkot olivat löydettyäessä olleet n. aarin alalla, ja ne keksittiin kynnon yhteydessä. Ilmeisesti ne olivat joutuneet näin hajalle pellonraivauksessa tai kynnettäessä (löytökohta näkyy valokuvissa 17366-9).

Harkkoja saatiin Kansallismuseoon ensin 10-kunta kpl., allekirjoittaneen käydessä syksyllä 1952 paikalla, sain niitä löytäjältä edelleen muutamia. Kun ylioppilas U. Salo inventoi keväällä 1953 Köyliön pitäjän kiinteitä muinaisjäännöksiä, näytti maanviljelijä Jortikka hänelle vielä 1 kokonaisen ja 2 katkelmaa. Köyliön piirin nimismiehen välityksellä saatiin nämäkin 28. 8. 1953 Kansallismuseoon. Kaikki harkot varustet-

tiin numerolla 13018). Harkkoja on siis tähän mennessä saatu Kansallismuseoon sekä kokonaisina että katkelmina joko 17 tai 18 kappaletta. Toisia harkkoja on vasta löytämisen jälkeen katkottu ja näistä löytäjän kertoman mukaan valmistettu kalastusvälineitä, mm. uistimia. On luultavaa, että harkkoja on alkujaan ollut 20 kpl:n nippu, kuten niitä on todettu olleen muualtakin löydetyissä kätköissä, mikä määrä ilmeisesti vastaa jotakin länsi-saksalaista mitta. Kuten tutkimuksessani FM:ssa 1953 olen osoittanut on harkot tuotu Länsi-Saksasta n. 900-luvulla.

Helsingissä 8. päivänä lokakuuta 1953.

Helmer Salmo

Helmer Salmo

Köyliö, Pajula

f. 17366

Löylyjä sissoo
harkkojen löyly-
paikalla; takana
Pajulan rakennus-
mukia.

f. 17367

Löylyalus Pajula-
lan ulkorakennuk-
sen katolta ku-
vattuna. Takana
Kukkosuuri

f. 17368

Harkkojen löyly-
kohta läheltä.

f. 17369

Lama kuin
edellinen; lams-
talla hämätään
Köyliönjärven poh-
joisranta.